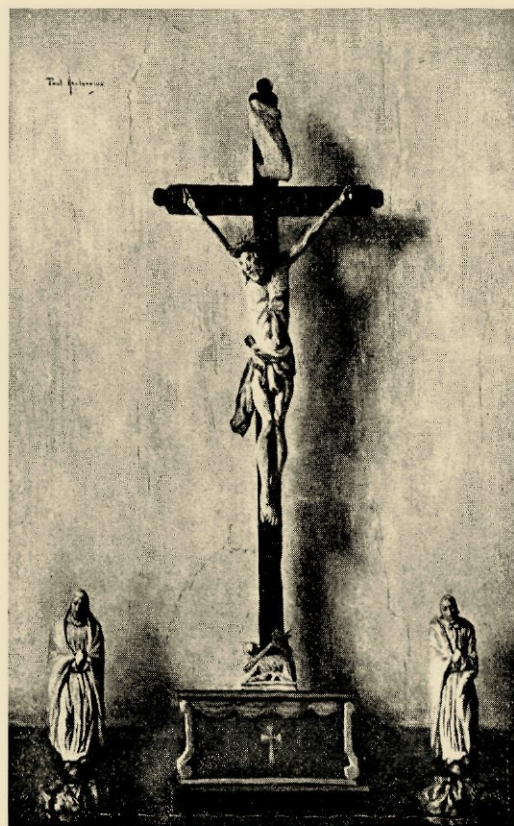


die hij volgde aan de Haagsche Academie, was de vroege aanraking met Tholen. Hij kwam veel bij dezen meester, den laatste der betekenisrijke „Hagenaars”, en ging later ook meermalen met hem varen in de kleine zeilboot, onder Tholen's persoonlijk toezicht in 1901 te Enkhuizen gebouwd, om dan op de Zuiderzee, de Kaag of elders te gaan schilderen. Overigens heeft Arntzenius zich pas sedert vier of vijf jaren tot een echten schilder van het water ontwikkeld; zijn recente zeeën en strandgezichten zijn meest in Domburg ontstaan. Omstreeks 1920 en volgende jaren schijnt het stilleven hoofdzaak voor hem te zijn geweest, vervolgens kreeg het landschap een centrale betekenis. De landschappen zijn deels uit ons land (Zeeland voornamelijk) en deels uit België (Canne) en Frankrijk (o.a. Centropéz). Menig geteekend portret en interieurstudie valt daarnevens te melden, alsook



Paul Arntzenius, *Stilleven met Oud-Duitsch Kruisbeeld* - 1924-'25 (Olieverf)

de reeks van aquarellen en doeken uit het herhaaldelijk en met voorliefde bezochte Parijs.

Op Tholen, den leermeester en misschien meer nog den vaderlijken, vriend voor wien Paul Arntzenius een duurzame bewondering heeft, dienen wij nog even terug te komen; en wel om te herinneren aan een bijzonder juiste uitspraak van A. M. Hammacher in een opstel over Floris Verster: „Daar is niets beschamends noch kleineerends in het constateeren van invloeden, mits ze inderdaad beschutting, dekking, beteekenen en samenhangen met groei-wetten van een *organisch* geestelijk leven”.

Al te lang heeft men echter gewezen op Tholen's invloed op Paul Arntzenius. Men zag daarbij over 't hoofd dat wat vaak voor een invloed gehouden wordt, gedeeltelijk althans zijn grond vindt in een innerlijke verwantschap, een gelijke gezindheid of levenshouding. Op zijn tijd is misschien geen enkele criticus geheel aan het gevaar ontkomen, te veel gewicht toe te kennen aan zoogenaamde invloeden in het oeuvre van een kunstenaar, althans door zijn geschriften bij den lezer dezen indruk te vestigen. Het is ten deele gevolg van het verkeerdelijk toegespitste individualisme in de huidige kunstwereld en